

**Universitat Pompeu Fabra. Acte de graduació 2007 (sessió de vespre)
Lliçó de comiat impartida per Helena Ramalinho**

Què aporten els estudiants a la Universitat?

Benvolgudes autoritats, graduats, familiars i companys de la Universitat,

Abans de començar voldria felicitar a tots els graduats i graduades per haver obtingut el títol de llicenciats o de diplomats. A continuació, voldria manifestar al rector i a l'equip de govern el meu agraïment per l'oportunitat que em brinden de poder ser partícip d'aquest acte. Quan el rector em va suggerir fer la lliçó em vaig sentir molt honorada i privilegiada. És un gran plaer tenir l'oportunitat d'impartir aquesta lliçó a les més recents promocions de graduats de l'Escola d'Estudis Empresarials i de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials. Aquesta invitació és per a mi molt especial, ja que sóc la primera estrangera del Departament d'Economia i Empresa que fa la lliçó. És per això que voldria començar demanant perdó pel meu català. Quan sortia del despatx del rector, a la plaça de la Mercè, tot eren dubtes respecte a la meva intervenció d'avui. Però si una cosa tenia clara, era que volia fer el discurs en català. D'aquesta manera vull mostrar a tots els catalans i catalanes el meu agraïment per fer-me sentir a Catalunya com a casa meva.

El repte següent era escollir el tema de la lliçó. Sens dubte, aquesta és per a mi la lliçó més difícil d'impartir. Estic acostumada a parlar per a estudiants, col·legues, professionals, empresaris, etc. Però, normalment, parlo sobre temes que conec molt bé i dels quals sóc especialista. En el meu cas, models matemàtics aplicats a la presa de decisions, en particular a la logística i a la direcció d'operacions... Però no us espanteu, és obvi que ara això no toca! No vull ni imaginar el que seria parlar sobre aquests temes en una nit tan especial com la d'avui. A la vegada, tenia un problema: quin seria el tema de la meva lliçó? Vaig parlar amb amics, companys, familiars... I tothom em comentava el mateix: parla de les experiències viscudes a la Universitat interrelacionant-les amb les experiències futures. Però aquest ha estat un tema molt utilitzat en el passat i no volia que la lliçó d'avui fos repetitiva. Aleshores vaig tenir la idea de girar la truita al tema... És a dir, parlar-vos del que heu aportat, vosaltres!, a la Universitat i a tots nosaltres, els que hi treballem. **Què aporten els estudiants a la Universitat?** Certament molt, i m'agradaria reflexionar sobre alguns aspectes d'aquest tema sense caure en l'estereotip sobre l'alegria, la joventut i la frescor que doneu a la Universitat. Segons el meu punt de vista, la principal aportació dels nostres estudiants a la Universitat està relacionada amb la innovació.

En primer lloc, voldria introduir alguns conceptes; no puc escapar-me de la meva feina com a professora. *Innovació* no és només inventar, sinó també millorar els processos i crear valors en les persones. Sovint s'associa la innovació a una activitat lligada a la creativitat, a l'atzar o bé a la inspiració d'un moment. La creativitat és certament un element d'innovació; però no és l'únic, ja que també són essencials altres elements com els coneixements, la capacitat d'adaptació i la qualitat. El procés d'innovació estaria definit per totes aquelles tasques relacionades a fer coses noves (disseny i desenvolupament de nous productes i serveis) i a fer les coses de manera diferent per millorar les experiències de les persones (redefinició dels processos). Després d'aquesta breu explicació, parlem ara de com els estudiants contribueixen a la innovació de la Universitat, explicant els tres aspectes més rellevants de la innovació: la creativitat, els coneixements i la qualitat.

1. **La creativitat.** No hi ha cap dubte que els estudiants tenen molta imaginació i creativitat..., a l'hora d'aplicar coneixements, a l'hora d'intentar convèncer un professor perquè li apugi la nota final, a l'hora de negociar la data d'entrega del treball final, etc. Però el més interessant és que en el vostre plantejament de preguntes a classe i en el desenvolupament de treballs es presenten aspectes molt innovadors i creatius, que em fan pensar i que m'obren els ulls a altres punts de vista. Això aporta innovació a les meves classes, a l'estructura de l'assignatura i, fins i tot, a la meva recerca, perquè algunes idees són tan creatives que mereixen ser investigades.
2. **Els coneixements.** Per innovar cal tenir coneixements del tema i del sector en el qual treballem, però també és necessari tenir coneixements molt amplis que ens permetin importar solucions i idees d'altres àrees externes i no relacionades amb la nostra. Els estudiants aporten coneixements relacionats amb les seves vivències i experiències com, per exemple, coneixement de noves tendències, modes i tecnologies. No sempre és un coneixement estructurat o organitzat com el que dona la Universitat als estudiants, però a mesura que es connecta el coneixement adquirit a la Universitat amb el coneixement propi, neix una gran possibilitat d'innovació. L'exemple més clar és la creació d'empreses molt innovadores per part de joves llicenciats.
3. **La qualitat.** El tema de la qualitat és un pilar del procés d'innovació, i s'han escrit moltes pàgines sobre aquest tema. No hi ha innovació si no va acompanyada d'una millora en la qualitat, i no hi ha cap organització que pugui sobreviure sense millorar-la. Els principis bàsics de la teoria de la qualitat total estimulen i promouen la innovació. Un dels principis més interessants és la millora contínua. En aquest punt la vostra contribució és molt significativa perquè és la vostra actitud, cada vegada més crítica, la que m'ajuda a millorar dia a dia la qualitat de les meves classes, i de la Universitat en general. Les crítiques amb fonament i raonades em fan pensar i reflexionar com poder fer-ho millor.

Com he explicat, la vostra contribució a la Universitat és enorme i valuosa. Durant els vostres estudis, heu contribuït a la creativitat, als coneixements i a la millora de la qualitat del nostre treball i, per això, heu fet una aportació significativa als processos d'innovació en aquesta Universitat. Us animo a

continuar el contacte a través de l'Associació d'Antics Alumnes o dels professors. Moltes gràcies per la vostra aportació.

Per acabar, unes últimes paraules dirigides a un altre grup, també nombrós, aquí present: el dels pares i les mares. El dia de la meva graduació, i en realitat he estat present en dues, llicenciatura i doctorat, els meus pares estaven més emocionats que jo mateixa. Per als pares i les mares és el final d'una etapa, i l'inici d'una altra. En tot cas, és un moment molt somiat que s'ha fet realitat. També m'agradaria molt felicitar els pares i les mares, no solament perquè els seus fills i filles s'han graduat en una de les millors universitats d'Europa, sinó també per les excel·lents persones que són. I això és un mèrit vostre, sense cap mena de dubte. Fa molt temps que estic a la UPF; el contacte que he tingut amb els estudiants sempre ha estat molt agradable. Es tracta de persones, molt educades, simpàtiques i, en general, bona gent. És per això que no podia perdre aquesta oportunitat per felicitar els principals responsables d'aquest fet: els pares i les mares.

Moltíssimes gràcies per la vostra atenció. Moltes FELICITATS a tothom i molta sort en els vostres futurs projectes.